

ПОЛОЖЕННЯ
про внутрішню систему забезпечення якості
освітньої діяльності та якості освіти
в Енергодарській гімназії №5
Енергодарської міської ради Запорізької області

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в Енергодарському навчально-виховному комплексі №5 Енергодарської міської ради Запорізької області розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» (стаття 41. Система забезпечення якості освіти).

Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в закладі включає:

- стратегії (політики) та процедури забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти;
- вимоги, критерії та індикатори для самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти,
- методи збору інформації, інструменти та джерела інформації.

Метою внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти є гарантування якості освітньої діяльності закладу та якості освіти, її постійне та послідовне підвищення.

Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти виконує такі функції:

- функція організації (цільове формування ресурсів, координація та спрямування діяльності окремих структурних елементів освітньої системи закладу з метою створення належних умов для здійснення якісної освітньої діяльності);
- функція аналізу та контролю (формування правил та процедур, які дають можливість отримувати об'єктивну інформацію про стан функціонування закладу освіти, аналізувати та узагальнювати її з метою прийняття управлінських рішень, спрямованих на поліпшення якості освітньої діяльності);
- функція відкритості (створення умов, вироблення правил і процедур, які роблять освітню систему закладу відкритою та доступною для учасників освітнього процесу, споживачів освітніх послуг, громадськості; дають їм можливість впливати на прийняття управлінських рішень із метою підвищення якості освіти);
- функція підтримки (формування позитивного іміджу закладу освіти, його конкурентноспроможності завдяки досягнутим результатам у якісній освітній діяльності).

I. СТРАТЕГІЇ (ПОЛІТИКИ) ТА ПРОЦЕДУРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ОСВІТИ

Стратегії (політики) та процедури забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти базуються на наступних принципах:

- принцип процесного підходу, що розглядає діяльність закладу як сукупність освітніх процесів, які спрямовані на реалізацію визначених закладом стратегічних цілей, при цьому управління якістю освітніх послуг реалізується через функції планування, організації, мотивації та контролю;
- принцип цілісності, який вимагає єдності впливів освітньої діяльності, їх підпорядкованості, визначеній меті якості освітнього процесу;
- принцип безперервності, що свідчить про необхідність постійної реалізації суб'єктами освітньої діяльності на різних етапах процесу підготовки випускника закладу;
- принцип розвитку, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;
- принцип партнерства, що враховує взаємозалежність та взаємну зацікавленість суб'єктів освітнього процесу, відповідно до їх поточних та майбутніх потреб у досягненні високої якості освітнього процесу.

Основними політиками та процедурами забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в ЕНВК №5 є:

- система внутрішніх моніторингів якості освітньої діяльності та якості освіти;
- самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти;
- система оцінювання навчальних досягнень учнів;
- професійне зростання керівних та педагогічних працівників;
- забезпечення публічності інформації про діяльність ЕНВК №5;
- забезпечення академічної доброчесності у діяльності педагогічних працівників та учнів;
- запобігання та протидія булінгу (цькуванню);

1. Система внутрішніх моніторингів якості освітньої діяльності та якості освіти

№	Зміст моніторингу	Зміст контрольних питань	Терміни	Рівень розгляду та прийняття управлінського рішення
1	Моніторинг матеріально-технічного та санітарно-гігієнічного забезпечення	1.1. Про підсумки ремонтної компанії. Санітарно-гігієнічний стан приміщень школи на початок навчального року.	Серпень	Нарада при директорі
		1.2. Аналіз розкладу навчальних занять	Вересень	Нарада при директорі

		1.3. Про готовність школи до роботи в зимовий період	Жовтень	Нарада при директорі
		1.4. Про дотримання температурного режиму в приміщеннях	Листопад, січень	Нарада при директорі
		1.5. Про виконання кошторису школи за рік	Грудень	Нарада при директорі
		1.6. Про результати інвентаризації матеріальної бази школи	Грудень	Нарада при директорі
		1.7. Про матеріально-технічний стан школи та розвиток матеріальної бази.	Лютий	Рада школи
		1.8. Про підсумки проведення Дня благоустрою	Квітень	Нарада при директорі
2	Моніторинг якості кадрового забезпечення освітнього процесу	2.1. Стан комплектування школи педкадрами, заповнення штатного розпису.	Серпень	Нарада при директорі
		2.2. Про рівень педагогічної майстерності прийнятих педагогічних працівників.	Серпень	Нарада при директорі
		2.3. Про якість освітньої діяльності вчителів.	Листопад, грудень, січень, лютий	Атестаційна комісія I рівня
		2.4. Про виконання плану проходження педагогами курсів підвищення кваліфікації	Грудень	Науково-методич на рада
		2.5. Про підсумки атестації педагогів, підвищення рівня кваліфікації та професійної майстерності.	Березень, квітень	Науково-методич на рада, нарада при директорі, педагогічна рада
		2.6. Про підсумки роботи ШМО щодо підвищення професійної компетентності педагогів за навчальний рік	Травень	Науково-методич на рада
		2.7. Про підсумки методичної роботи в школі	Травень	Науково-методич на рада
3	Моніторинг мережі класів та груп, стан збереження контингенту учнів	3.1. Стан формування мережі 1-х, 5-х, 8-х, 10-х класів.	Серпень	Нарада при директорі
		3.2. Аналіз мережі класів та ГПД	Вересень	Нарада при директорі
		3.3. Аналіз мережі гуртків	Вересень	Нарада при директорі
		3.4. Стан збереження учнівського контингенту.	Січень, червень	Нарада при директорі
		3.5. Результати вивчення соціального замовлення на освіту (результати анкетування 4, 7, 9-х класів та запит на 1-і класи)	Лютий	Нарада при директорі
		3.6. Про попередню мережу класів та груп	Квітень	Нарада при директорі, спільне засідання

				педагогічної ради і Ради школи
4	Моніторинг стану ділової документації	4.1. Про стан оформлення особових справ учнів на початок навчального року	Вересень	Нарада при директорі
		4.2. Стан оформлення соціального паспорта школи. Корекція паспорта.	Жовтень, січень	Нарада при директорі
		4.3. Стан ведення журналів роботи гуртків.	Жовтень, січень, квітень, червень	Нарада при директорі
		4.4. Стан ведення класних журналів, журналів індивідуального навчання та журналів ГПД.	Листопад, січень, квітень, червень	Нарада при директорі
		4.5. Про стан ведення журналів інструктажів з ОП	Березень	Нарада при директорі
5	Моніторинг планування діяльності закладу	5.1. Про стан виконання плану роботи школи.	Серпень, січень	Педагогічна рада
		5.2. Результати контролю планування роботи гуртків.	Вересень	Нарада при директорі
		5.3. Стан планування виховної роботи класних керівників та вихователів ГПД	Вересень	Нарада при директорі
		5.4. Про стан планування роботи ШМО	Вересень	Нарада при директорі
6	Моніторинг стану охорони праці та техніки безпеки в закладі	6.1. Стан роботи колективу з охорони праці та безпеки життєдіяльності за попередній н.р.	Серпень	Педагогічна рада
		6.2. Стан дитячого травматизму за I семестр.	Січень	Нарада при директорі
7	Моніторинг якості організації харчування в закладі	7.1. Стан організації харчування учнів.	Вересень	Нарада при директорі
		7.2. Про підсумки організації харчування.	Грудень, травень	Нарада при директорі
8	Моніторинг медичного забезпечення та стану здоров'я учнів	8.1. Про стан проходження працівниками школи медогляду.	Серпень	Нарада при директорі
		8.2. Про літнє оздоровлення учнів пільгових категорій.	Серпень	Нарада при директорі
		8.3. Стан здоров'я учнів школи на початок навчального року.	Вересень	Нарада при директорі
		8.4. Організація навчальних занять з фізичної культури з учнями відповідно до групи здоров'я.	Вересень	Нарада при директорі
		8.5. Про стан медичного обслуговування учнів школи.	Лютий	Рада школи
		8.6. Дотримання норм фізичного навантаження на уроках фізичної культури.	Лютий	Нарада при директорі
		8.7. Стан здоров'я учнів школи. Рівень захворюваності.	Травень	Нарада при директорі

9	Моніторинг адаптації учнів до умов навчання	9.1. Про результати адаптації учнів 10-х класів.	Жовтень	Консиліум
		9.2. Ступінь взаємодії учасників освітнього процесу для досягнення позитивних результатів навчання учнів 8-х класів.	Листопад	Консиліум
		9.3. Адаптація першокласників у школі першого ступеня	Грудень	Консиліум
		9.4. Про результати адаптації учнів 5-х класів до навчання у школі II ступеня	Грудень	Консиліум
10	Моніторинг стану організації навчання за індивідуальною формою	10.1. Про організацію навчання учнів за індивідуальною формою.	Вересень	Нарада при директорі
		10.2. Стан навчання за індивідуальною формою.	Січень	Нарада при директорі
		10.3. Про результати річного оцінювання учнів, які здобувають освіту за індивідуальною формою навчання	Травень	Нарада при директорі
11	Моніторинг стану організації додаткових освітніх послуг	11.1. Аналіз мережі класів з додатковими послугами	Вересень	Нарада при директорі
		11.2. Аналіз календарних планів додаткових освітніх послуг.	Вересень	Нарада при директорі
		11.3. Про стан програмного забезпечення додаткових освітніх послуг	Вересень	Нарада при директорі
		11.4. Про результати вивчення запиту на організацію додаткових освітніх послуг.	Вересень	Нарада при директорі
		11.5. Стан ведення журналів додаткових освітніх послуг.	Січень, червень	Нарада при директорі
		11.6. Результати вивчення запиту на організацію додаткових освітніх послуг в 4 та 7-х класах, для майбутніх першокласників.	Лютий	Нарада при директорі
		11.7. Стан надання додаткових освітніх послуг.	Березень	Нарада при директорі
		11.8. Стан виконання програми додаткових освітніх послуг.	Червень	Нарада при директорі
12	Моніторинг стану відвідування навчальних занять учнями закладу	12.1. Підсумки Всеукраїнського профілактичного рейду «Урок»	Вересень	Нарада при директорі
		12.2. Стан відвідування навчальних занять учнями.	Листопад, січень, червень	Нарада при директорі
13	Моніторинг стану психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу	13.1. Стан навчання, виховання і соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	Жовтень, січень, березень	Нарада при директорі
		13.2. Про стан роботи щодо виявлення учнів, які потребують психологічної підтримки	Листопад	Нарада при директорі
		13.3. Аналіз стану виконання навчальним закладом заходів, передбачених планами спільної	Грудень	Нарада при директорі

		діяльності ССД, ЦСССДМ, ювенальною превенцією		
		13.4. Про стан роботи щодо профілактики правопорушень	Грудень	Нарада при директорі
		13.5. Стан роботи з учнями, які потребують психолого-педагогічного супроводу у навчанні.	Січень, червень	Нарада при директорі
		13.6. Стан відвідування і рівень навчальних досягнень учнів «групи ризику»	Лютий	Нарада при директорі
		13.7. Стан роботи з нововиявленими сім'ями та дітьми, які опинилися в складних життєвих обставинах.	Лютий	Нарада при директорі
		13.8. Підсумки роботи Штабу профілактики правопорушень.	Травень	Нарада при ЗДВР
		13.9. Аналіз стану правовиховної та профілактичної роботи школи	Травень	Нарада при директорі
		13.10. Підсумки профорієнтаційної роботи за рік.	Травень	Нарада при ЗДВР
		13.11. Про стан корекційної роботи з учнями «групи ризику».	Травень	Нарада при ЗДВР
14	Моніторинг стану позакласної роботи	14.1. Про охоплення гуртковою роботою дітей підоблікових категорій	Вересень	Нарада при ЗДВР
		14.2. Про результати охоплення учнів позашкільною освітою.	Жовтень	Нарада при директорі
		14.3. Про стан позакласної та позашкільної освіти учнів школи	Лютий	Рада школи
15	Моніторинг стану роботи шкільної бібліотеки	15.1. Стан забезпечення учнів підручниками.	Серпень	Нарада при директорі
		15.2. Про стан збереження та поповнення фонду літератури	Грудень	Нарада при директорі
		15.3. Про поповнення бібліотечного фонду школи.	Лютий	Рада школи
		15.4. Стан роботи шкільної бібліотеки.	Березень	Нарада при директорі
		15.5. Про стан збереження фонду підручників та художньої літератури	Червень	Нарада при директорі
16	Моніторинг результатів освітнього процесу	16.1. Аналіз результатів навчальних досягнень учнів за попередній н.р.	Серпень	Педрада
		16.2. Про влаштування випускників 9, 11-х класів в тому числі дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.	Серпень	Нарада при ЗДВР
		16.3. Аналіз подальшого влаштування випускників 9-х та 11-х класів	Вересень, листопад	Нарада при директорі, Рада школи
		16.4. Аналіз підсумків освітнього процесу за I семестр	Січень	Педагогічна рада

		16.5. Про результативність участі учнів у I та II етапах Всеукраїнських учнівських предметних олімпіад	Січень	Нарада при директорі, нарада при ЗДНВР
		16.6. Стан роботи з обдарованими учнями школи.	Травень	Нарада при директорі
		16.7. Про підсумки ДПА в 4-х класах	Червень	Нарада при директорі
		16.8. Про підсумки ДПА в 9-х та 11-х класах	Червень	Нарада при директорі
		16.9. Про результати навчальних досягнень учнів з числа дітей-сиріт та позбавлених батьківського піклування	Червень	Нарада при директорі
17	Моніторинг виконання освітньої програми закладу	17.1. Аналіз розкладу навчальних занять	Вересень, січень	Нарада при директорі
		17.2. Про стан календарно-тематичного планування.	Вересень	Нарада при директорі
		Стан виконання освітньої програми ЕНВК №5 та реалізації інваріантної та варіативної складових робочих навчальних планів.	Січень, червень, серпень	педагогічна рада, нарада при директорі,
18	Моніторинг участі учнівського і батьківського самоврядування в управлінні закладом	18.1. Аналіз роботи школи з батьківською громадськістю	Квітень	Нарада при директорі
		18.2. Аналіз роботи учнівського самоврядування за рік	Травень	Нарада при директорі
19	Моніторинг стану запобігання і протидії булінгу (цькування)	19.1. Стан виконання плану заходів щодо запобігання та протидії булінгу (цькування).	Червень	Нарада при директорі
20	Моніторинг цифровізації освітнього і управлінського процесів у закладі	20.1. Про систему дистанційного навчання та її адміністрування.	Вересень	Нарада при директорі
		20.2. Підсумки проведення Міжнародного дня безпечного Інтернету.	Лютий	Нарада при директорі
		20.3. Про виконання плану заходів щодо розвитку та функціонування Єдиного інформаційного освітнього простору ЕНВК №5	Травень	Нарада при директорі
21	Моніторинг дотримання норм академічної доброчесності	21.1. Про дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками під час оцінювання освітньої діяльності учнів.	Січень, травень	Нарада при директорі
		21.2. Про забезпечення педагогічними працівниками дотримання академічної доброчесності учнями.	Жовтень, березень	Нарада при директорі
		21.3. Про дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками під час підготовки публікацій.	Лютий	Нарада при директорі

2. Самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти

2.1. Самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти в закладі здійснюється щорічно за напрямами діяльності та за рік до проведення інституційного аудиту здійснюється комплексне самооцінювання за всіма напрямами діяльності. На найближчі шість років схема самооцінювання наступна:

№	Н.р.	Напрямо самооцінювання
1	2020-2021	Комплексне самооцінювання за всіма напрямами діяльності
2	2021-2022	Інституційний аудит
3	2022-2023	Система управлінської діяльності
4	2023-2024	Освітнє середовище
5	2024-2025	Система педагогічної діяльності
6	2025-2026	Система оцінювання освітньої діяльності учнів

2.2. Для здійснення самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти використовуються вимоги, критерії та індикатори, рекомендовані Державною службою якості освіти України (2019 рік). Узагальнення результатів самооцінювання здійснюється в кінці навчального року відповідно до рівнів: високий, достатній, рівень, що вимагає покращення, низький. За результатами самооцінювання готуються висновки, які є складовою щорічного звіту керівника закладу про свою діяльність, що оприлюднюється на сайті навчального закладу, і визначаються шляхи вдосконалення освітньої діяльності закладу, які відображаються в плані роботи закладу на наступний навчальний рік. Отримані результати самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти розглядаються на педагогічній раді в серпні нового навчального року.

3. Система оцінювання навчальних досягнень учнів

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів.

У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання результату освітньої діяльності здобувачів освіти як складової освітнього процесу. Оцінювання має ґрунтуватися на позитивному принципі, що, передусім, передбачає врахування рівня досягнень учня.

Результати освітньої діяльності учнів на всіх етапах освітнього процесу не можуть обмежуватися знаннями, уміннями, навичками. Метою навчання мають бути сформовані компетентності, як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для

ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема, в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективною співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- контролююча - визначає рівень досягнень кожного учня (учениці), готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- навчальна - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
- діагностико-коригувальна - з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня (учениці) в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- стимулювально-мотиваційна - формує позитивні мотиви навчання;
- виховна - сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів мають ураховуватися:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну.

Повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою.

Глибина знань - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань.

Гнучкість знань - вміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; вміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих.

Системність знань - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших.

Міцність знань - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

Знання є складовою умінь учнів діяти.

Уміння виявляються в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні.

Навички – дії, доведені до автоматизму у результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення.

Ціннісні ставлення виражають особистий досвід учнів, їх дії, переживання, почуття, які виявляються у відносинах до оточуючого (людей, явищ, природи, пізнання тощо). У контексті компетентної освіти це виявляється у відповідальності учнів, прагненні закріплювати позитивні надбання в освітній діяльності, зростанні вимог до своїх навчальних досягнень.

Названі вище орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень учнів: початкового, середнього, достатнього, високого.

Вони визначаються за такими характеристиками:

Перший рівень - початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень - середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень - достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениця) правильна, логічна, обґрунтована, хоча йому (їй) бракує власних суджень.

Четвертий рівень - високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Водночас, визначення високого рівня навчальних досягнень, зокрема оцінки 12 балів, передбачає знання та уміння в межах навчальної програми і не передбачає участі школярів у олімпіадах, творчих конкурсах тощо.

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формульованому оцінюванню, у 3-4 – формульованому та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Формульоване оцінювання учнів 1 класу проводиться відповідно до Методичних рекомендацій щодо формульованого оцінювання учнів 1 класу (листи МОН від 18.05.2018 №2.2-1250 та від 21.05.2018 №2.2-1255)

Формульоване оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Навчальні досягнення учнів 3-11 класів оцінюються відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 р. №323 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за №566/19304.

КРИТЕРІЇ оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учні засвоїли знання у формі окремих фактів, елементарних уявлень
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, володіють окремими видами умінь на рівні копіювання зразка виконання певної навчальної дії
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання, потребують детального кількаразового їх пояснення
II. Середній	4	Учні відтворюють частину навчального матеріалу у формі понять з допомогою вчителя, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал з допомогою вчителя, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять
	6	Учні будують відповідь у засвоєній послідовності; виконують дії за зразком у подібній ситуації; самостійно працюють зі значною допомогою вчителя
III. Достатній	7	Учні володіють поняттями, відтворюють їх зміст, уміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Учні вміють розпізнавати об'єкти, які визначаються засвоєними поняттями; під час відповіді можуть відтворити засвоєний зміст в іншій послідовності, не змінюючи логічних зв'язків; володіють вміннями на рівні застосування способу діяльності за аналогією; самостійні роботи виконують з незначною допомогою вчителя; відповідають логічно з окремими неточностями

	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, володіють вміннями виконувати окремі етапи розв'язання проблеми і застосовують їх у співробітництві з учителем (частково-пошукова діяльність)
IV. Високий	10	Учні володіють системою понять у межах, визначених навчальними програмами, встановлюють як внутрішньопонятійні, так і міжпонятійні зв'язки; вміють розпізнавати об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями різного рівня узагальнення; відповідь аргументують новими прикладами
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, вміють застосовувати способи діяльності за аналогією і в нових ситуаціях
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійні роботи виконують під опосередкованим керівництвом; виконують творчі завдання

КРИТЕРІЇ оцінювання навчальних досягнень учнів основної й старшої ШКОЛИ

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II. Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією

IV. Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок.

Учень (учениця) має право на підвищення семестрової оцінки. При цьому потрібно мати на увазі, що відповідно до Положення про золоту медаль "За високі досягнення в навчанні" та срібну медаль "За досягнення в навчанні", затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 17.03.08 № 186 та погоджено Міністерством юстиції України № 279/14970 від 02.04.08, підвищення результатів семестрового оцінювання шляхом переатестації не дає підстав для нагородження випускників золотою або срібною медалями.

4. Професійне зростання керівних та педагогічних працівників

Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію та сертифікацію. Атестація педагогічних працівників - це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників. Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством. За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України. Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством. Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти здійснюється відповідно до Закону України "Про освіту". Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути меншою за 150 годин, з яких певна кількість годин має бути обов'язково спрямована на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки освітньої діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів та колег вчителя, який атестується тощо.

Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено в таблиці «Критерії оцінювання роботи вчителя»:

Критерії оцінювання роботи вчителя

I. Професійний рівень діяльності вчителя

Кваліфікаційні категорії			
Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Знання теоретичних і практичних основ предмета	Відповідає загальним вимогам, що висуваються до вчителя. Має глибокі знання зі свого предмета	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя першої кваліфікаційної категорії. Має глибокі та різнобічні знання зі свого предмета й суміжних дисциплін	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя вищої кваліфікаційної категорії. Має глибокі знання зі свого предмета і суміжних дисциплін, які значно перевищують обсяг програми
2. Знання сучасних досягнень у методиці:	Слідкує за спеціальною і методичною літературою; працює за готовими методиками й програмами навчання; використовує прогресивні ідеї минулого і сучасності; уміє самостійно розробляти методику викладання	Володіє методиками аналізу навчально-методичної роботи з предмета; варіює готові, розроблені іншими методиками й програми; використовує програми й методики, спрямовані на розвиток особистості, інтелекту, вносить у них (у разі потреби) корективи	Володіє методами науково-дослідницької, експериментальної роботи, використовує в роботі власні оригінальні програми й методики
3. Уміння аналізувати свою діяльність	Бачить свої недоліки, прогалини і прорахунки в роботі, але при цьому не завжди здатний встановити причини їхньої появи. Здатний домагатися змін на краще на основі самоаналізу, однак покращення мають нерегулярний характер і поширюються лише на окремі ділянки роботи	Виправляє допущені помилки і посилює позитивні моменти у своїй роботі, знаходить ефективні рішення. Усвідомлює необхідність систематичної роботи над собою і активно включається в ті види діяльності, які сприяють формуванню потрібних якостей	Прагне і вміє бачити свою діяльність з боку, об'єктивно й неупереджено оцінює та аналізує її, виділяючи сильні і слабкі сторони. Свідомо намічає програму самовдосконалення, її мету, завдання, шляхи реалізації
4. Знання нових педагогічних концепцій	Знає сучасні технології навчання й виховання; володіє набором варіативних методик і педагогічних технологій; здійснює їх вибір і застосовує відповідно до інших умов	Уміє демонструвати на практиці високий рівень володіння методиками; володіє однією із сучасних технологій розвиваючого навчання; творчо користується технологіями й програмами	Розробляє нові педагогічні технології навчання й виховання, веде роботу з їх апробації, бере участь у дослідницькій, експериментальній діяльності
5. Знання теорії педагогіки й вікової психології учня	Орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання, але рідко застосовує їх у своїй практичній діяльності. Здатний приймати рішення в типових ситуаціях	Вільно орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання й виховання, використовує їх як основу у своїй практичній діяльності. Здатний швидко й підсвідомо обрати оптимальне рішення	Користується різними формами психолого-педагогічної діагностики й науковообґрунтованого прогнозування. Здатний передбачити розвиток подій і прийняти рішення в нестандартних ситуаціях

II. Результативність професійної діяльності вчителя.

Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Володіння способами індивідуалізації навчання	Враховує у стосунках з учнями індивідуальні особливості їхнього розвитку; здійснює диференційований підхід з урахуванням темпів розвитку, нахилів та інтересів, стану здоров'я. Знає методи діагностики рівня інтелектуального й особистісного розвитку дітей	Уміло користується елементами, засобами діагностики і корекції індивідуальних особливостей учнів під час реалізації диференційованого підходу. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей. Уміє тримати в полі зору «сильних», «слабких» і «середніх» за рівнем знань учнів; працює за індивідуальними планами з обдарованими і слабкими дітьми

2. Уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів	Створює умови, що формують мотив діяльності. Уміє захопити учнів своїм предметом, керувати колективною роботою, варіювати різноманітні методи й форми роботи. Стійкий інтерес до навчального предмета і висока пізнавальна активність учнів поєднується з не дуже ґрунтовними знаннями, з недостатньо сформованими навичками учіння	Забезпечує успішне формування системи знань на основі самоуправління процесом учіння. Уміє цікаво подати навчальний матеріал, активізувати учнів, збудивши в них інтерес до особистостей самого предмета; уміло варіює форми і методи навчання. Міцні, ґрунтовні знання учнів поєднуються з високою пізнавальною активністю і сформованими навичками	Забезпечує залучення кожного школяра до процесу активного учіння. Стимулює внутрішню (мислительну) активність, пошукову діяльність. Уміє ясно й чітко викласти навчальний матеріал; уважний до рівня знань усіх учнів. Інтерес до навчального предмета в учнів поєднується з міцними знаннями і сформованими навичками
3. Робота з розвитку в учнів загальнонавчальних вмінь і навичок	Прагне до формування навичок раціональної організації праці	Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці (самоконтроль у навчанні, раціональне планування навчальної праці, належний темп читання, письма, обчислень). Дотримується єдиних вимог щодо усного і писемного мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, охайність, каліграфія)	Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці (самоконтроль у навчанні, раціональне планування навчальної праці, належний темп читання, письма, обчислень). Дотримується єдиних вимог щодо усного і писемного мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, охайність, каліграфія)
4. Рівень навченості учнів	Забезпечує стійкий позитивний результат, ретельно вивчає критерії оцінювання, користується ними на практиці; об'єктивний в оцінюванні знань учнів	Учні демонструють знання теоретичних і практичних основ предмета; показують хороші результати за наслідками зрізів, перевірних робіт, екзаменів	Учні реалізують свої інтелектуальні можливості чи близькі до цього; добре сприймають, засвоюють і відтворюють пройдений навчальний матеріал, демонструють глибокі, міцні знання теорії й навички розв'язування практичних завдань, здатні включитися в самостійний пізнавальний пошук

III. Комунікативна культура

Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Комунікативні й організаторські здібності	Прагне до контактів з людьми. Не обмежує коло знайомих; відстоює власну думку; планує свою роботу, проте потенціал його нахилів не вирізняється високою стійкістю	Швидко знаходить друзів, постійно прагне розширити коло своїх знайомих; допомагає близьким, друзям; проявляє ініціативу в спілкуванні; із задоволенням бере участь в організації громадських заходів; здатний прийняти самостійне рішення в складній ситуації. Усе виконує за внутрішнім переконанням, а не з примусу. Наполегливий у діяльності, яка його приваблює	Відчуває потребу в комунікативній і організаторській діяльності; швидко орієнтується в складних ситуаціях; невимушено почувається в новому колективі; ініціативний, у важких випадках віддає перевагу самостійним рішенням; відстоює власну думку й домагається її прийняття. Шукає такі справи, які б задовольнили його потребу в комунікації та організаторській діяльності

2. Здатність до співпраці з учнями	Володіє відомими в педагогіці прийомами переконливого впливу, але використовує їх без аналізу ситуації	Обговорює й аналізує ситуації разом з учнями і залишає за ними право приймати власні рішення. Уміє сформулювати громадську позицію учня, його реальну соціальну поведінку й вчинки, світогляд і ставлення до учня, а також готовність до подальших виховних впливів учителя	Веде постійний пошук нових прийомів переконливого впливу й передбачає їх можливе використання в спілкуванні. Виховує вміння толерантно ставитися до чужих поглядів. Уміє обґрунтовано користуватися поєднанням методів навчання й виховання, що дає змогу досягти хороших результатів при оптимальному докладанні розумових, вольових та емоційних зусиль учителя й учнів
3. Готовність до співпраці з колегами	Володіє адаптивним стилем поведінки, педагогічного спілкування; намагається створити навколо себе доброзичливу обстановку співпраці з колегами	Намагається вибрати стосовно кожного з колег такий спосіб поведінки, де найкраще поєднується індивідуальний підхід з утвердженням колективістських принципів моралі	Неухильно дотримується професійної етики спілкування; у будь-якій ситуації координує свої дії з колегами
4. Готовність до співпраці з батьками	Визначає педагогічні завдання з урахуванням особливостей дітей і потреб сім'ї, систематично співпрацює з батьками	Залучає батьків до діяльності; спрямованої на створення умов, сприятливих для розвитку їхніх дітей; формує в батьків позитивне ставлення до оволодіння знаннями педагогіки й психології	Налагоджує контакт із сім'єю не тільки тоді, коли потрібна допомога батьків, а постійно, домагаючись відвертості, взаєморозуміння, чуйності
5. Педагогічний такт	Володіє педагогічним тактом, а деякі його порушення не позначаються негативно на стосунках з учнями .	Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості	Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості
6. Педагогічна культура	Знає елементарні вимоги до мови, специфіку інтонацій у мовленні, темпу мовлення дотримується не завжди	Уміє чітко й логічно висловлювати думки в усній, письмовій та графічній формі. Має багатий словниковий запас, добру дикцію, правильну інтонацію	Досконало володіє своєю мовою, словом, професійною термінологією
7. Створення комфортного мікроклімату	Глибоко вірить у великі можливості кожного учня. Створює сприятливий морально-психологічний клімат для кожної дитини	Наполегливо формує моральні уявлення, поняття учнів, виховує почуття гуманності, співчуття, жалю, чуйності. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей, загальної культури особистості	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей

Сертифікація педагогічних працівників - це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи. Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

Управлінська діяльність керівних працівників закладу освіти на сучасному етапі передбачає вирішення низки концептуальних положень, а саме:

- створення умов для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державного;
- раціональний розподіл роботи між працівниками закладу з урахуванням їх кваліфікації, досвіду та ділових якостей;

- забезпечення оптимальної організації освітнього процесу, який би забезпечував належний рівень освіченості і вихованості випускників та підготовку їх до життя в сучасних умовах;
- визначення найбільш ефективних для керівництва шляхів і форм реалізації стратегічних завдань, які б повною мірою відповідали особливостям роботи закладу та діловим якостям адміністрації, раціональне витрачання часу всіма працівниками закладу;
- правильне і найбільш ефективне використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в сучасних умовах;
- забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;
- створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі.

Сучасні положення освітнього менеджменту вимагають від керівника навчального закладу фахових компетенцій:

- прогнозувати позитивне майбутнє і формувати дух позитивних змін;
- забезпечувати відкрите керівництво;
- вивчати інтереси і потреби місцевої громади й суспільства в цілому, щоб визначати нові цілі і завдання;
- організовувати роботу колективу на досягнення поставлених цілей;
- працювати над залученням додаткових ресурсів для якісного досягнення цілей;
- постійно вчитися і стимулювати до цього членів педагогічного колективу.

Інакше кажучи, діяльність керівника закладу визначається такими чинниками:

- рівнем його компетентності;
- обраною концепцією власної діяльності;
- рівнем розвитку і спрямованості організаційної культури закладу.

Установити ефективність освітнього процесу, якість створених умов для його проведення, вплив керівника на продуктивність роботи школи неможливо без належної оцінки результатів його діяльності.

Однією з форм оцінки діяльності керівників закладу освіти, є атестація. Метою даного процесу є:

- найбільш раціональне використання спеціалістів, підвищення ефективності їх праці та відповідальності за доручену справу;
- сприяння подальшому покращенню підбору і вихованню кадрів, підвищення їх ділової кваліфікації;
- посилення матеріальної і моральної зацікавленості працівників;
- забезпечення більш тісного зв'язку заробітної плати з результатами їхньої праці;
- визначення відповідності займаній посаді;
- стимулювання їх професійного та посадового зростання.

З цією метою вивчаються:

- матеріали попередньої експертизи управління освітнім процесом та тематичного вивчення окремих питань, що стосуються організації діяльності закладу;
- відповідність роботи закладу особливим умовам здійснення освітньої діяльності;

- результативність роботи закладу освіти щодо розвитку творчих здібностей школярів (участь у предметних олімпіадах різного рівня, учнівських турнірах, конкурсах, МАН тощо);
- робота педагогічного колективу щодо розробки та впровадження авторських програм, навчальних посібників, підручників.

Аналізуються статистичні дані:

- результати освітньої діяльності учнів на кінець навчального року;
- охоплення учнів гарячим харчуванням;
- випадки дитячого травматизму, що сталися під час освітнього процесу;
- плинність керівних та педагогічних кадрів;
- наявність конфліктних ситуацій у колективі, скарг на роботу закладу та інші.

Керівниками закладу створюються необхідні умови для оптимальної діяльності учасників освітнього процесу, усуваються виявлені недоліки в роботі, здійснюється реалізація програм стратегічного розвитку закладу.

Вимоги до ділових та особистісних якостей керівників закладу освіти:

- цілеспрямованість та саморозвиток;
- компетентність;
- динамічність та самокритичність;
- управлінська етика;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку.
- здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

Ефективність управлінської діяльності керівника закладу включає стан реалізації його управлінських функцій, основних аспектів та видів діяльності, ступінь їх впливу на результативність освітнього процесу, а саме:

1. Саморозвиток та самовдосконалення керівника у сфері управлінської діяльності.
2. Стратегічне планування базується на положеннях концепції розвитку закладу, висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності.
3. Річне планування формується на стратегічних засадах розвитку закладу.
4. Здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проектів.
5. Забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів.
6. Поширення позитивної інформації про заклад.
7. Створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні).
8. Застосування ІКТ-технологій у освітньому процесі.
9. Забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу.
10. Позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників.

5. Забезпечення публічності інформації про діяльність закладу

На виконання статті 30 Закону України «Про освіту» заклади освіти формують відкриті та загальнодоступні ресурси з інформацією про свою діяльність та оприлюднюють таку інформацію.

В ЕНВК №5 на власному веб-сайті забезпечується відкритий доступ до такої інформації та документів:

№	Назва документу	Форма розміщення	Термін розміщення
1	статут закладу	Скан-копія	До заміни новим документом
2	ліцензії на провадження освітньої діяльності	Скан-копія	До заміни новим документом
3	структура та органи управління закладу освіти	Схема	Щорічно, вересень
4	кадровий склад закладу освіти згідно з ліцензійними умовами	Інформація за розділами (адміністрація, вчителі, працівники) з фото та посадами	Щорічно, вересень
5	освітня програма та перелік освітніх компонентів	PDF-файл	Щорічно, вересень
6	територія обслуговування, закріплена за закладом освіти його засновником	Скан-копія рішення виконавчого комітету міської ради	Щорічно, після оприлюднення рішення виконавчого комітету міської ради
7	ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у закладі освіти	Таблиця, word-документ	Щорічно, вересень
8	мова (мови) освітнього процесу	Витяг зі Статуту (скан-копія сторінки) та Закону України «Про освіту»	До заміни новим документом
9	наявність вакантних посад, порядок і умови проведення конкурсу на їх заміщення (у разі його проведення)	Таблиця, word-документ	Останній тиждень місяця
10	матеріально-технічне забезпечення закладу освіти (згідно з ліцензійними умовами)	Таблиця, word-документ	Щорічно, вересень
11	результати моніторингу якості освіти	Таблиця, Excel-документ	Щорічно, вересень
12	річний звіт про діяльність закладу освіти	Інформація, поділена на розділи, презентація	Щорічно, вересень
13	правила прийому до закладу освіти	PDF-файл	До заміни новим документом
14	умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами	Інформація, word-документ	У разі зміни умов доступності
15	перелік додаткових освітніх та інших послуг, їх вартість, порядок надання та оплати	Таблиця, word-документ	Щорічно, вересень
16	кошторис	Скан-копія	Щорічно, січень
17	фінансовий звіт про надходження та використання всіх отриманих коштів (виконання кошторису),	Таблиця, word-документ	Щорічно, січень
18	інформацію про перелік товарів, робіт і послуг, отриманих як благодійна допомога	Таблиця, word-документ	Протягом 10 днів після отримання благодійної допомоги
19	Правила поведінки учнів	Інформація за розділами, word-документ, презентація	До заміни новим документом
20	План заходів із запобігання та протидії булінгу (цькуванню)	word-документ	Щорічно, вересень
21	Порядок подання та розгляду заяв про випадки булінгу	Інформація за блоками та зразок заяви	До заміни новим документом
22	Порядок реагування на доведені випадки булінгу та відповідальність осіб, причетних до булінгу	Інформація за блоками	До заміни новим документом

6. Забезпечення академічної доброчесності у діяльності педагогічних працівників та учнів

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності учнями передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

1. відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
2. позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

За порушення академічної доброчесності учні можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

1. повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
2. повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Види академічної відповідальності учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначені **Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу закладу освіти**.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

7. Запобігання та протидія булінгу (цькуванню)

Комплекс заходів із запобігання, профілактики та попередження булінгу складає антибулінгову політику закладу, яка має бути комплексною і охоплювати усіх учасників освітнього процесу. Кожен працівник закладу має знати про антибулінгову політику та неухильно дотримуватися правил та **процедур, нею** встановлених. Антибулінгова політика спирається на Статут закладу, Правила поведінки та відповідає чинному законодавству.

Засади антибулінгової політики:

- будь-які прояви булінгу (цькування) є неприпустимими;
- кожен має почуватися захищеним;
- надання підтримки усім працівникам закладу для створення ними позитивної атмосфери задля попередження булінгу (цькування);
- будь-які прояви булінгу будуть розглядатися дуже уважно і серйозно;
- постійний моніторинг виконання та регулярний перегляд антибулінгової політики;

- успішність виконання заходів із запобігання, профілактики та попередження булінгу – це відповідальність кожного учасника освітнього процесу в закладі.

План заходів із запобігання, профілактики та попередження булінгу (цькуванню) складається керівником закладу освіти з урахуванням пропозицій заступників директора, психологічної служби школи, територіального органу Національної поліції, служби у справах дітей, результатів опитування учнів та їх батьків і переглядається щорічно.

До плану заходів із запобігання, профілактики та попередження булінгу (цькуванню) обов'язково належать наступні:

- створення безпечного фізичного простору в закладі: заходи з адаптації будівлі та приміщень для забезпечення можливості ними користуватися усім учасникам освітнього процесу без дискримінації через фізичні можливості, постійне спостереження за поведінкою учнів під час перерв, безпечний доступ до мережі Інтернет;
- створення безпечного емоційно-психологічного середовища: розвиток в учасників освітнього процесу соціально-емоційної грамотності, толерантності, прийняття різноманітності, вміння співпрацювати, навичок ненасильницької комунікації тощо;
- інформаційно-просвітницькі заходи;
- навчання педагогів з питань формування громадської компетентності, соціально-емоційної грамотності, поглиблення знань щодо методик запобігання виникненню насильства, його раннього виявлення тощо;
- розробка та оприлюднення Порядку звернень щодо булінгу та інших форм насильства;
- створення та дотримання алгоритму дій працівників закладу у випадку виявлення фактів булінгу (цькування).

II. ВИМОГИ, КРИТЕРІЇ ТА ІНДИКАТОРИ ДЛЯ САМООЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ОСВІТИ

Для самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти використовуються вимоги, критерії та індикатори, викладені у Рекомендаціях до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. (Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. – Київ, Державна служба якості освіти, 2019 – 240 с.)

III. МЕТОДИ ЗБОРУ ІНФОРМАЦІЇ, ІНСТРУМЕНТИ ТА ДЖЕРЕЛА ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ.

Для самооцінювання якості освітньої діяльності і якості освіти у закладі використовуються наступні методи збору інформації та інструменти.

- опитування;
- анкетування учасників освітнього процесу;
- інтерв'ю;

- фокус-групи;
- вивчення документації: річний план роботи, протоколи засідань педагогічної ради, класні журнали, тощо.
- моніторинг;
- аналіз даних та показників, які впливають на освітню діяльність.

У залежності від обраного джерела інформації обираються метод дослідження та застосовується відповідний інструментарій.